

Психологічні та соціокультурні чинники впливу на етику громадян України у сфері боротьби з корупцією

Олексій Корнієнко

аспірант кафедри психології,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: KorniienkoOO@krok.edu.ua,

ORCID: 0009-0003-9069-2580

Анотація: Досліджено вплив психологічних та соціокультурних чинників на етику громадян України в контексті боротьби з корупцією. Результати дослідження підкреслюють важливість формування позитивних етичних норм та цінностей у суспільстві для підвищення ефективності боротьби з корупцією.

Мета дослідження: Аналізувати вплив психологічних та соціокультурних факторів на формування етики громадян України у контексті боротьби з корупцією та визначити можливі шляхи вдосконалення механізмів внутрішньої саморегуляції у суспільстві.

Основні положення: Досліджено психологічні аспекти, які впливають на уявлення громадян про корупцію та їхні етичні норми. Розглянуто вплив соціокультурних чинників, включаючи історичні та культурні традиції, на формування етики стосовно корупції. Використано методи психологічного дослідження та соціологічні опитування для аналізу ставлень та цінностей громадян [1].

Виділено наступні групи чинників:

Психологічні чинники:

• **Мотивація:** Рівень мотивації громадян у боротьбі з корупцією. Внутрішня мотивація, така як відчуття справедливості та етичних цінностей, може підштовхнути громадян до боротьби з корупцією.

• **Відчуття безпеки:** Вплив відчуття безпеки на готовність громадян звертатися зі скаргами або інформувати про корупційні випадки. Страх репресій чи помсти може стримувати громадян від звернень.

• **Моральний облік:** Як громадяни ведуть "моральний облік" своїх дій у контексті боротьби з корупцією. Внутрішня сумлінність може впливати на рішення громадян дотримуватися етичних норм.

• **Соціальний тиск:** Вплив соціального середовища та соціального тиску на ставлення громадян до корупції. Події в соціумі можуть впливати на уявлення про норми та цінності.

Соціокультурні чинники:

• **Історичні традиції:** Вплив історичних подій та традицій на сприйняття корупції в суспільстві. Деякі історичні події можуть залишати слід у менталітеті.

• **Релігія та етика:** Роль релігії та етики у формуванні цінностей та моральних переконань громадян. Релігійні переконання можуть впливати на ставлення до корупції.

• **Соціокультурні цінності:** Визначення соціокультурних цінностей та

їх роль у формуванні етичної поведінки громадян. Культурні та мистецькі вираження можуть впливати на свідомість.

• **Освіта та освітні програми:** Роль освіти та освітніх програм у формуванні свідомості громадян щодо корупції. Освітні програми можуть сприяти усвідомленню проблеми та методів її розв'язання.

Висновок: Досліджено вплив психологічних та соціокультурних чинників на етику громадян України у сфері боротьби з корупцією. Аналіз дозволив нам зрозуміти, що психологічні аспекти, такі як внутрішня мотивація та відчуття справедливості, грають важливу роль у формуванні ставлень громадян до корупції. Водночас, соціокультурні фактори, такі як історичні традиції та культурні цінності, впливають на поняття етичності у суспільстві.

З дослідження випливає, що ефективна боротьба з корупцією потребує більшого розуміння та урахування цих психологічних та соціокультурних аспектів. Важливо підвищити рівень свідомості та освіти щодо етичних норм та цінностей у суспільстві [2]. Результати дослідження надають підставу для розробки програм та ініціатив, спрямованих на формування позитивної етики у громадян, що сприятиме більш успішній боротьбі з корупцією в Україні [3].

Ключові слова: Психологія; Корупція; Етика громадян; Психологічні чинники; Соціокультурні чинники.

Список використаних джерел

1. Кікалішвілі, М. В. Соціально-психологічні фактори корупції. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство» 2023. № 4. С. 324-329 URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/56.pdf>.
2. Вознюк А. А. Психологічні теорії пояснення корупції. Юридична психологія. 2020. Том 25. С. 7-15. - URL: <https://psychped.naiu.kiev.ua/index.php/psychped/article/view/1115/1120>.
3. Корупція в Україні 2022: розуміння, сприйняття, поширеність. Національне агентство з питань запобігання корупції URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/05/KORUPTSIYA-V-UKRAYINI-2022-analitychnyj-zvit_ukr_final.pdf.